Wanneer zwanger worden?

- Programma
- Benodigdheden
- Introductie
- Opdracht 1 *Gezinsplanning: Wanneer een kind?*
- Opdracht 2 *Wat zou er veranderen als je nu zwanger zou zijn?*
- Opdracht 3 *Tienermoederfilmpje of tienervaderfilmpje*
- Afronding van de les
- Bijlage 1 t/m 4

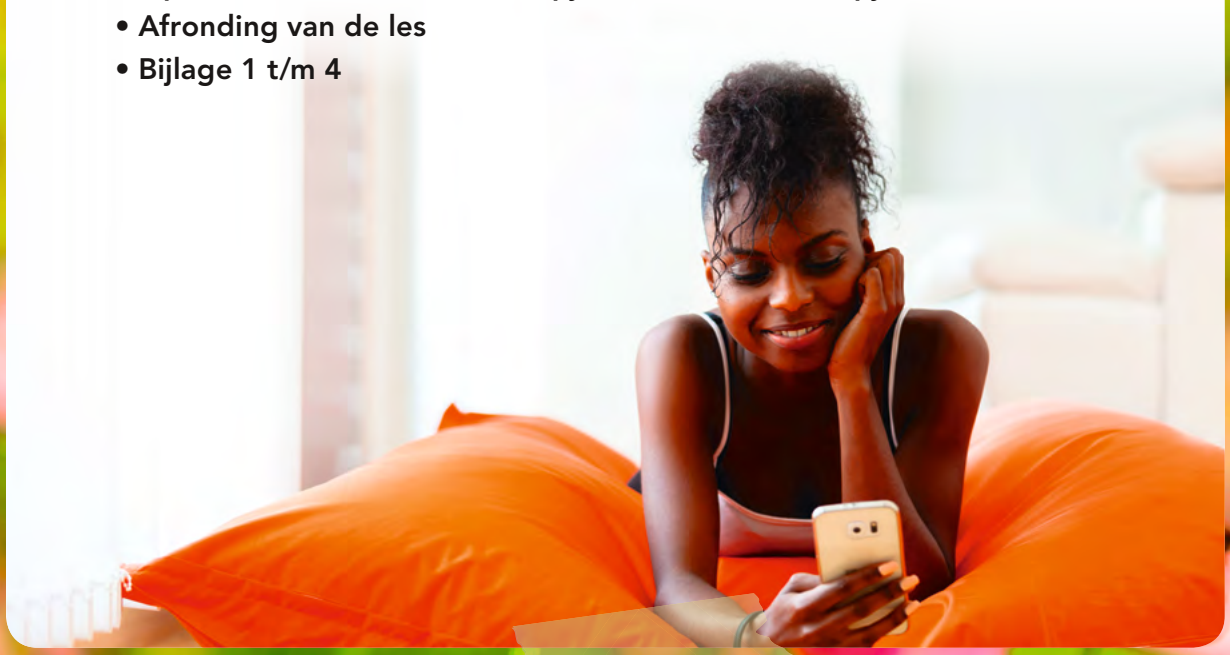

Wanneer zwanger worden?

Programma

Deze les bevat 3 opdrachten:

- In de eerste opdracht gaan studenten eerst voor zichzelf na aan de hand van een vragenlijst wat belangrijke voorwaarden zijn voor ze aan kinderen willen beginnen. Daarna worden de antwoorden klassikaal besproken.
- In opdracht 2 beschrijven de studenten wat er in hun leven zou veranderen als ze nu een kind zouden krijgen.
- Tot slot bekijkt u met de klas een filmpje over een tienermoeder of een filmpje over tienervaders. Dit illustreert goed de problematiek en keuzes waar tienermoeders en tienervaders voor komen te staan.

Tips:

- **Als u een dubbel lesuur heeft voor deze les, heeft u de tijd om alle opdrachten te doen én in te gaan op reacties en vragen van studenten. Als u één lesuur heeft, kunt u opdracht 1 als huiswerkopdracht vooraf laten maken.**
- **Er kunnen studenten in de klas zitten die ervaring hebben met (ongewenste) zwangerschap, abortus of zwangerschapsverlies. Vertel van te voren dat u de les gaat geven, zodat studenten zich niet overvallen voelen door de les. Biedt zo nodig aan (later) erover door te praten in een persoonlijk gesprek of verwijs naar mentor, schoolmaatschappelijk werk of de zorgcoördinator.**
- **Informeer de mentor of zorgcoördinator dat u deze les gaat geven.**
- **In sommige klassen zitten studenten die al kinderen hebben, voor hen is deze opdracht minder relevant, maar zij kunnen wel anderen helpen door hun ervaringen te delen. Juist de uitwisseling tussen de verschillende ervaringen van studenten werd als waardevol gezien tijdens de pretest.**

5 - 10 MIN

Benodigdheden

- Deze lesbrief met bijlagen geprint.
- PC of dvd-speler met beamer/digibord.
- Bijlage 1 geprint per student.
- Afhankelijk van gekozen werkvorm bij opdracht 2: bijlage 2 geprint per student of kaartjes van bijlage 3 geprint per groepje.
- Eventueel: flappen en stiften.
- (Als ze dit nog niet bij een eerdere les hebben gekregen): voor elke student een geprint overzicht van organisaties en websites met betrekking tot seksuele gezondheid; dit overzicht kunt u aanvullen met informatie over relevante contactpersonen op school en in uw regio (zie inleiding bij dit lespakket).

Introductie

1 Korte terugblik op vorige les

De vorige les ging over anticonceptie. We hebben het gehad over de verschillende anticonceptiemiddelen, waarom je anticonceptie zou gebruiken, hoe je die goed kunt gebruiken, hoe je partner je daarbij kan helpen, en hoe je voor jezelf het geschikte middel kunt kiezen. Kan iemand vertellen wat hij of zij speciaal heeft onthouden of het belangrijkste vond van deze les?

2 Korte introductie van deze les

In deze les gaan we het hebben over de kinderwens en de verantwoordelijkheid van (aanstaande) ouders. Daarnaast bespreken we wat er zou veranderen in je leven als je zelf of je vriendin nu zwanger zou zijn. Tot slot bekijken we een filmpje over een tienermoeder/over tienervaders.

- Vraag de klas: ***'Waarom denken jullie dat we aandacht besteden aan deze onderwerpen?'***
- Licht toe: In Nederland worden er per jaar rond de 5000 meiden zwanger voordat zij 20 jaar oud zijn. Ongeveer één op de drie draagt de zwangerschap uit en wordt tienermoeder[1]. Bijna 2 op de 3 meisjes ofwel ongeveer 3.200 meisjes per jaar laat een abortus uitvoeren. Voor hen is de zwangerschap dus ongewenst[2]. Het is dus belangrijk om goed na te denken wanneer je kinderen wilt.

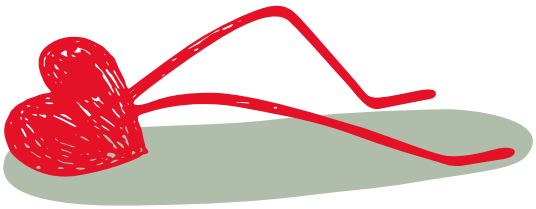

3 Het doel van deze les is dat studenten aan het einde van de les:

- weten dat het belangrijk is om voor de goede voorwaarden te zorgen voor je aan kinderen begint, zoals werk/inkomen, een woning, een stabiele relatie.
- een eigen attitude vormen over randvoorwaarden en juiste leeftijd voor een kind krijgen.
- weten dat kinderen een grote verantwoordelijkheid zijn, die niet tijdelijk is en die je niet kunt afschuiven op anderen (bv. opa's en oma's).
- weten dat ouders een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben en dat deze al voor de zwangerschap begint.
- uit kunnen leggen wat het betekent (in emotionele en praktische zin) om schoolgaand ouder te worden (o.a. dubbele belasting met school/kind, kans op: sociaal. isolement, onstabiele relatie en onstabiele situatie m.b.t. wonen en financiën.
- een positieve houding hebben tegenover anticonceptiegebruik omdat ze hiermee het krijgen van een kind kunnen uitstellen en plannen.

4 Afspraken

Maak afspraken om een veilige sfeer te creëren.
U kunt de klas zelf laten bepalen wat zij nodig hebben om veilig over dit onderwerp te kunnen praten. Daardoor voelen ze zich meer betrokken bij de afspraken en zullen ze elkaar er gemakkelijker op aan kunnen spreken. Bovendien kunt u als docent ook makkelijker teruggrijpen naar de door henzelf gemaakte afspraken. Het samen maken van de afspraken kunt u door een student laten doen, dit kost waarschijnlijk wel extra tijd.
Mogelijke afspraken:

- Behandel elkaar met respect: laat elkaar uitpraten, luister naar elkaar, lach elkaar niet uit, gebruik geen scheldwoorden of straattaal.

Tip: U kunt samen met de klas bepalen welke woorden wél en níet gebruikt worden tijdens deze les.

- Ieder heeft recht op zijn eigen mening.
- Studenten bepalen zelf of ze persoonlijke informatie willen delen, dit hoeft niet. Het is goed als ze hierin hun grenzen aangeven.
- Persoonlijke ervaringen en opvattingen worden niet verder verteld.
- Mobiel uit, of hanteer de afspraken van de school.

5 Geef een korte uitleg over het programma van de les

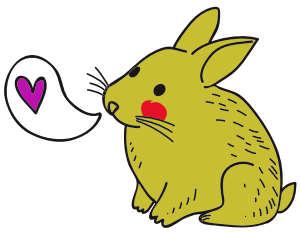

[1] CBS (2016), Landelijk Abortus Registratie 2011 (Rutgers) en Jaarrapportage Wet Afbreking Zwangerschap 2014 (IGZ, 2015).
[2] CBS (2016), Landelijk Abortus Registratie 2011 (Rutgers) en Jaarrapportage Wet Afbreking Zwangerschap 2014 (IGZ, 2015).

15 MIN

Opdracht 1

GEZINSPLANNING: WANNEER EEN KIND?

Deze opdracht is bedoeld als warming up: het gaat erom dat de studenten zich realiseren dat een meer stabiele situatie beter is voor ouder en kind (bijvoorbeeld m.b.t. studie, relatie, inkomsten, huisvesting, eigen dromen en plannen).

Tijdens de pretest bleek dat deze opdracht in verschillende klassen tot interessante uitgebreide groepsgesprekken leidde en al gemakkelijk een lesuur vulde. In sommige klassen zitten studenten die al kinderen hebben of studenten die ervaring hebben met ongeplande zwangerschap en abortus. Juist de uitwisseling tussen de verschillende ervaringen van studenten werd als waardevol gezien tijdens de pretest. Probeer daarom zo nodig en zo mogelijk meer tijd uit te trekken voor deze opdracht.

Tip: U kunt deze opdracht ook als portfolio opdracht meegeven en dan de nabespreking klassikaal of in kleine groepjes doen.

Doelen

Studenten weten wat er komt kijken bij goed ouderschap:
- Studenten weten dat het belangrijk is om voor de goede voorwaarden te zorgen voor je aan kinderen begint, zoals woning, werk/inkomen, partner/stabiele relatie.
- Studenten weten dat kinderen een grote verantwoordelijkheid zijn.
- Studenten weten dat ouders een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben (en wentelen deze niet af op opa's/oma's of anderen).

Stappen

1 Leg uit

In deze opdracht gaan we nadenken over de volgende vragen:
- Wil je (later) kinderen? Onder welke voorwaarden?
- We beginnen met het invullen van een vragenlijst over welke voorwaarden voor jou belangrijk zijn voor je aan kinderen begint.

2 Deel de vragenlijsten uit

(Zie bijlage 1) en geef de studenten de tijd om de vragenlijst in te vullen.

3 Nabespreking

Dit kan klassikaal of u kunt de studenten eerst in groepjes hun ingevulde antwoorden laten vergelijken en dan tot slot klassikaal nabespreken. U kunt dan bijvoorbeeld vragen of studenten hun persoonlijke top 3 willen opnoemen of de top 5 per groepje laten terugkoppelen.

Punten voor de nabespreking:
- Laat de studenten nadenken over goed ouderschap; wat komt daarbij kijken? Benadruk: goed ouderschap betekent verantwoordelijkheden, 24 uur per dag en 7 dagen per week voor een lange tijd.
- Hoe zien de studenten de verantwoordelijkheid van de moeder? En de vader? Is hier verschil in? Zo ja, licht toe. Laat studenten op elkaar reageren.
- Benadruk dat je als ouder het beste wilt voor je kind. Jong kinderen krijgen heeft echter vaak grote gevolgen voor de toekomst van jezelf en van je partner en dus ook voor de toekomst van het kind. Hier gaan we het in de volgende opdracht verder over hebben.
- Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders in een meer stabiele situatie (zoals werk/inkomen, een woning, een stabiele relatie) en een warm opvoedingsklimaat (liefde kunnen geven aan je kind en regels kunnen stellen etc.) een betere start hebben en meer kansen in de toekomst. Als je een goede ouder wilt zijn, is het belangrijk om een zo goed mogelijke start te creëren voor je kind.
  Opmerking: Het kan zijn dat er studenten in de klas zitten die al jong één of meer kinderen hebben gekregen, of nu zwanger zijn. Het is niet de bedoeling hen een schuldgevoel aan te praten of ongerust te maken. Het wil natuurlijk ook niet zeggen dat het dan per definitie verkeerd zal gaan met hun kinderen. Alleen hebben kinderen die in een meer stabiele situatie ter wereld komen net een beter uitgangspunt.
- Dit alles kan betekenen dat het beter is om voorlopig nog even te wachten met het krijgen van kinderen: goede anticonceptie is dan heel belangrijk. We hebben in de les over anticonceptie gezien dat er anticonceptiemiddelen zijn die meerder jaren werken en waar je niet elke dag aan hoeft te denken zoals het spiraaltje en het hormoonstaafje. Kijk op www.anticonceptievoorjou.nl welke anticonceptie het beste bij je past.

20 - 30 MIN

Opdracht 2

WAT ZOU ER VERANDEREN ALS JE NU ZWANGER ZOU ZIJN?

In deze opdracht gaan de studenten nadenken over wat er in hun leven zou veranderen als ze nu een kind zouden krijgen.

Tip: U kunt deze opdracht ook als portfolio opdracht meegeven en dan de nabespreking klassikaal of in kleine groepjes doen.

Doelen

- Studenten weten welke veranderingen een kind in je leven kan teweegbrengen.
- Studenten weten wat de verantwoordelijkheid voor een kind inhoudt voor o.a. de opvoeding, financiën en stabiele, warme thuissituatie, waarin kind zich het beste kan ontwikkelen.
- Studenten weten dat de verantwoordelijkheid voor een kind al vóór de zwangerschap begint.
- Studenten hebben een positieve houding t.a.v. wachten met kinderen.

Stappen

1 Leg uit

Stel dat je zelf of je vriendin nu zwanger zou worden, wat zou er dan veranderen in je leven?

2 Kies een werkvorm

- Laat de studenten de tabel uit bijlage 2 invullen; hoe ziet hun leven eruit zónder kind (zoals nu) en hoe zou het eruit zien mét een kind van drie maanden. Ze kunnen de tabel aanvullen met drie dingen die ze graag doen, of die heel belangrijk voor hen zijn. Bespreek dit klassikaal na. Laat de studenten om de beurt één aspect terug koppelen. Laat de andere studenten hierop reageren: 'Wie is het ermee eens? Wie niet? Licht je antwoord toe. Wie heeft aanvullingen?'
- Laat de studenten in kleine groepjes met behulp van de tabel uit bijlage 2 bespreken hoe hun leven eruit ziet zónder kind (zoals nu) en hoe het eruit zou zien mét een kind van drie maanden. Ze kunnen de tabel aanvullen met drie dingen die ze graag doen, of die heel belangrijk voor hun zijn. Vraag vervolgens elk groepje om de beurt één aspect terug te koppelen. Laat de andere groepjes hierop reageren: 'Wie is het ermee eens? Wie niet? Licht je antwoord toe. Wie heeft aanvullingen?'
- Print bijlage 3 en knip de kaartjes met de verschillende aspecten van het leven uit (familie/school/werk etc.). Laat studenten om de beurt een kaartje van de stapel pakken (of grabbelen uit een tas/doos) en zijn/haar reactie geven. Dit kan in groepjes of klassikaal afhankelijk van de grootte van de klas. Laat vervolgens de rest van de groep/klas hierop reageren: 'Wie is het ermee eens? Wie niet? Licht je antwoord toe. Wie heeft aanvullingen?'

Opmerking: Als er studenten in de klas zitten die al een kind/kinderen hebben: zij vullen in hoe hun leven er nu uit ziet mét kind en hoe het was of geweest zou zijn zónder kind.

3 Klassikale bespreking

Let goed op dat er niet te rooskleurig wordt gedacht over het hebben van een kind. Sommige jongeren denken dat het allemaal wel meevalt, dat het één grote roze wolk is om een kind te hebben. Ze verwachten bijvoorbeeld dat anderen eventuele problemen wel oplossen (bv. mijn ouders kunnen toch oppassen, ik leen wel geld van familie of vrienden etc.). Probeer de eventueel aanwezige studenten mét kinderen erbij te betrekken om een meer realistisch beeld te geven.

- Waar zouden ze het meeste last van hebben? (o.a. dubbele belasting met school/kind, kans op: sociaal isolement/eenzaamheid, onstabiele relatie en onstabiele situatie m.b.t. wonen en financiën)
- Het krijgen van een kind als je jong bent heeft impact op je leven. Zo blijkt dat 5,3% van de studenten op niveau 1/2 die vroegtijdig stoppen met school dit doen omdat ze zwanger zijn, voor niveau 3/4 is dit percentage 2,6[3]. School en zwangerschap of ouderschap zijn vaak lastig te combineren. Veel tienerouders hebben moeite om school af te maken, een diploma te halen en daarna een baan te vinden. Het afmaken van school is niet onmogelijk maar wel een stuk lastiger als je een kind hebt.
- Het krijgen van een kind heeft niet alleen impact op school, maar ook gevolgen voor de gezondheid van tienerouders. Tienermeiden die zwanger zijn hebben meer kans op complicaties tijdens de zwangerschap dan vrouwen die ouder zijn. Zo is er een groter risico op sterfte in de baarmoeder, vroeggeboorte en laag geboortegewicht en daardoor sterfte van de baby tijdens of kort na de geboorte[4 5].
- Ook komt de relatie tussen de tienermoeder en tienervader vaak onder druk te staan en bestaat de kans dat de relatie uit gaat[6]. Veel tienermoeders moeten het doen zonder partner. Dit maakt de kans op het afmaken van een opleiding en het vinden van een baan nog weer kleiner[7]. Dit heeft negatieve gevolgen voor hun financiële situatie en onafhankelijkheid op de korte en lange termijn.
- Daarnaast heeft het ouderschap ook gevolgen voor de relaties met anderen. Een tienermoeder of tienervader kan niet gemakkelijk meer uitgaan en meedoen met vrienden en vriendinnen. Hun dagelijks leven ziet er heel anders uit dan dat van leeftijdsgenoten waardoor er meer afstand komt tot leeftijdsgenoten. Tienerouders kunnen zich hierdoor alleen voelen en stress ervaren.
- Als je alleenstaand moeder bent, is de start nog lastiger en heb je meer kans op veel stress in de opvoeding.
- Vraag de klas: ***'Zijn er verschillen tussen wat er verandert voor jongens en voor meisjes? Wat vinden ze daarvan? Hoe zit het met de verantwoordelijkheid van de moeder én de vader?'***
- Laat ze nadenken over goed ouderschap; wat komt daarbij kijken? Uit onderzoek blijkt dat kinderen van tienerouders/jonge ouders vaker een slechtere start hebben en minder kansen in de toekomst. Neem je verantwoordelijkheid om een zo goed mogelijke start te creëren voor je kind; dat kan betekenen dat het nu beter is om nog even te wachten met kinderen tot je wat ouder bent en in een stabielere situatie zit met diploma, werk, woonruimte, relatie. Tot die tijd is goede anticonceptie heel belangrijk. Kijk op www.anticonceptievoorjou.nl welke anticonceptie het beste bij jou past.

4 Rond deze opdracht af. Zijn er nog vragen?

---

[3] Allen & Meng. Vroegtijdige schoolverlaters: Aanleiding en gevolgen, 2010
[4] S.Buitendijk, et al (1993). Verloskundige uitkomsten tienerzwangerschappen in Nederland, Ned Tijdschr Geneeskd 1993 nr 137
[5] Treffers (2003). Tienerzwangerschappen, een mondiaal probleem, Ned Tijdschr Geneeskd 2003 22 november; 147 (47)
[6] Cense & Dalmijn (2015). In één klap volwassen: over tienerzwangerschap. (Rutgers)
[7] Garssen & Harmsen (2005). Tienermoeders vaak langdurig alleenstaand. (CBS)

10 - 20 MIN

Opdracht 3

TIENERMOEDERFILMPJE OF TIENERVADERFILMPJE

In deze opdracht gaat u met de klas een filmpje bekijken over een tienermoeder.

Loranne is op haar 16e moeder geworden. Ze vertelt over de keuzes die ze heeft moeten maken en de gevolgen die het moederschap op haar leven heeft. Loranne woont bij haar moeder en vertelt hoe moeilijk het is om woonruimte te vinden.

Er is ook een film (in twee delen) over verschillende tienervaders. Eventueel kunt u deze ook laten zien.

Voor het tienermoederfilmpje
- via de link in de PowerPoint presentatie bij de les.
- of via www.vimeo.com/76939437.

Voor de twee delen van het filmpje over verschillende tienervaders
- Via de link in de PowerPoint presentatie bij de les.
- Deel 1: www.youtube.com/watch?v=lSYsKfW8tpo
- Deel 2: www.youtube.com/watch?v=1bmvx89eGsM

Zie voor de tekst van deze filmpjes bijlage 4.

Nabespreking
Bespreek de reacties op de film en rond deze opdracht af. Let er opnieuw op dat er niet te rooskleurig wordt gedacht over het hebben van een kind.
Herhaal eventueel nog kort enkele opmerkingen hierover van de tienermoeder uit het filmpje.

Tip: Zie www.tienermoeders.nl voor meer informatie, e-mail, chat, forum en verhalen

5 MIN

AFRONDING VAN DE LES

- Bespreek kort na wat de studenten van de les vonden.
- Zijn er nog vragen? Probeer die gezamenlijk te beantwoorden.
- Verwijs voor meer informatie naar:
  - www.sense.info/zwanger/zwanger-en-dan
  - www.zwangerwatnu.nl
  - www.fiom.nl
  - www.tienermoeders.nl
  - Jongeren Informatie Punt (JIP), jongerenloket of Centrum Jeugd en Gezin (CJG)

Suggesties voor toetsing of portfolio opdracht

- De ingevulde schema's uit opdracht 1 en 2 kunnen als portfolio opdracht dienen en voorafgaande aan de les ingevuld worden. De nabespreking volgt dan in de klas.

- Studenten beschrijven wat er in hun huidige leven moet veranderen (zowel in hun leefstijl als leefsituatie) om tot goed ouderschap te komen.

BIJLAGEN

Wanneer zwanger worden?

Wanneer zwanger worden?

BIJLAGE 1

Opdracht 1
GEZINSPLANNING: WANNEER EEN KIND?

- Wil je (later) kinderen? Vul de tabel in: welke voorwaarden zijn voor jou belangrijk en waarom?
- Heb je al een kind/kinderen? Vul de tabel dan in op basis van je eigen ervaringen.
- Wil je geen kinderen? Vul dan in wat jij belangrijk vindt voordat iemand aan kinderen begint.

	BELANGRIJK VOOR JE AAN KINDEREN BEGINT?	WAAROM?
Minimumleeftijd: ..... **jaar**		
Vaste relatie		
Steun van partner		
Steun van ouders/familie		
Steun van vriendinnen/ vrienden		
Diploma gehaald		
Goede woonruimte		
Werk/genoeg geld voor jezelf en kind		
Je eigen toekomstplannen en dromen uitgevoerd		
Gezondheid/gezond leven (bv. niet roken, niet drinken, geen drugs)		
Anders:		

BIJLAGE 2

Wanneer zwanger worden?

Opdracht 2

WAT ZOU ER VERANDEREN ALS JE NU ZWANGER ZOU ZIJN?

Stel dat je zelf of je vriendin nu zwanger zou worden, wat zou er veranderen in je leven?

Vul de tabel hieronder in; ga na hoe je leven eruit ziet zónder een kind (zoals nu) en hoe het eruit zou zien mét een kindje van drie maanden. Studenten die al een kind/kinderen hebben, vullen in hoe hun leven er nu uit ziet mét kind en hoe het was/geweest zou zijn zónder kind.

	ZONDER KIND	MET KIND
Relatie/liefde		
Relatie met ouders/familie (van jezelf en je partner)		
Woonruimte		
School/stage		
Vrienden/ vriendinnen		
Bijbaantje geld/uitgaven		

Wanneer zwanger worden?

BIJLAGE 2

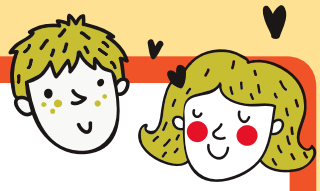

	ZONDER KIND	MET KIND
Uitgaan		
Hobby's (bv. sporten, dansen, muziek)		
Uitslapen		
Leefstijl (bv. roken, alcohol en drugs)		
Toekomst-plannen en toekomst-dromen		
Vul hieronder nog drie dingen in die je echt graag doet en beschrijf dan wat er zou veranderen als je een baby van drie maanden zou hebben:		
1.		
2.		
3.		

BIJLAGE 3

Wanneer zwanger worden?

Kaartjes voor opdracht 2
VERSCHILLENDE ASPECTEN UIT HET LEVEN

Print deze en de volgende pagina, bij voorkeur op dikker papier. Knip de kaartjes uit.

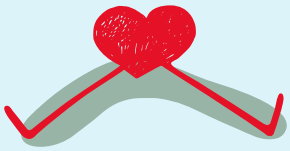

RELATIE/ LIEFDE

OUDERS/FAMILIE

OUDERS/FAMILIE PARTNER

WOONRUIMTE

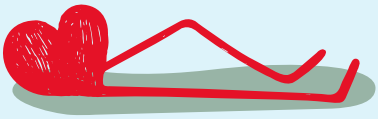

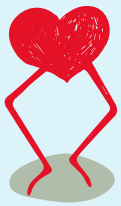

SCHOOL/ STAGE

VRIENDEN/ VRIENDINNEN

BIJBAANTJE GELD UITGAVEN

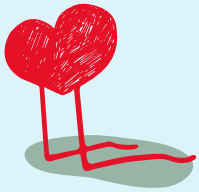

UITSLAPEN

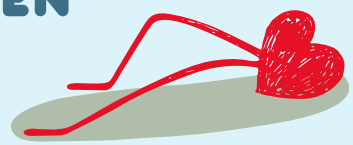

ROKEN, ALCOHOL EN DRUGS

TOEKOMSTPLANNEN EN TOEKOMSTDROMEN

.....

(VUL ZELF IN)

.....

(VUL ZELF IN)

.....

(VUL ZELF IN)

Wanneer zwanger worden?

BIJLAGE 4

Opdracht 3
FILMPJES OVER TIENERVADERS

Deel 1: www.youtube.com/watch?v=lSYsKfW8tpo
Deel 2: www.youtube.com/watch?v=1bmvx89eGsM

DEEL 1

TOTAAL: 8.49 MIN

Rilles werd op zijn 19e voor het eerst vader van een dochter.
Mark was 19 toen hij vader werd van een zoon.
Dolf is 24 en heeft een dochter van 5.

Zwanger, wat nu?

Dolf: Het was op zondagavond, toen ze met haar moeder kwam om wat te bespreken. Vertelde dat ze zwanger was. In eerste instantie had ik een schok, Ik had zoiets van, wat gebeurt hier: we zijn allebei jong: zij was 16, ik was 18.

Mark: Dan komen er een heleboel emoties naar boven. Het is niet zo dat je je toekomst in duigen ziet vallen. Maar je beseft wel dat er een heleboel gaat veranderen. Op dat moment is het best lastig, zeker omdat je jong bent. We waren gelukkig toen nog wel samen. We hebben goed kunnen praten toen voor we uit elkaar zijn gegaan.

Rilles: Van mijn ouders had ik altijd gehoord: als je een kind krijgt moet je er altijd voor je kind zijn en je moet ervoor zorgen en aandacht geven en alles. Ik was altijd zo van maakt niet uit komt wel goed. Als ik een kind krijg, komt wel goed. Maar toen ik het hoorde had ik zoiets van 'Wow nu gaat het leventje wel echt beginnen'.

Mark: Gelukkig zaten we allebei op dezelfde lijn. We willen haar houden en ervoor gaan samen. En de dingen die negatief veranderen, dat zij dan maar zo.

Dolf: Ik was net van de havo af, zij zat nog op de havo, maar uiteindelijk hadden we besloten er vol voor te gaan.

3.02 MIN

Wat gaat er veranderen?

Rilles: Als jongen zijnde, je houdt van je meisje. Je houdt van geld uitgeven als je het hebt, je houdt van chillen met je matties. Al die dingen.

Dolf: Ik zat midden in de tentamenperiode. Het was gelukkig in het weekend. We waren thuis en toen begonnen de weeën. Op maandagochtend vroeg werd ze geboren. En toen ze er eenmaal was, het was allemaal wel leuk, het was een beetje wennen, maar het was hartstikke grappig.

Rilles: Je bent jong. Hoe ga je op jonge leeftijd bewust over nadenken: ik wil een kind?

Dolf: We kenden elkaar een half jaar toen ze zwanger raakte. Je leven wordt zo op z'n kop gezet, de relatie die je hebt wordt ook anders.

Mark: Dan kun je in een keer niet meer doen wat 80% van de jongeren op die leeftijd wel kan doen. Gewoon zorgeloos leven, nergens rekening mee hoeven houden behalve met jezelf.

Maatschappelijk werker: Mensen verwachten in een keer: hij is vader. Hij heeft er voor gekozen om seks te hebben. Hij is 17, maar nu moet hij ook de verantwoordelijkheid nemen. Dat lukt niet altijd.

Rilles: Je gaat beseffen dat je pampers moet kopen. Je moet 's ochtends wakker worden. Al die dingen. Als dat allemaal komt. Je bent nog bezig met jezelf te ontwikkelen. Als jong iemand als student zijnde of wat dan ook weet je. Je hele leven verandert. Je hebt gewoon geen jeugd meer, ook al probeer je het, je hebt gewoon geen jeugd meer.

Maatschappelijk werker: Als je kijkt naar de ontwikkelingspsychologie. In die fase moet je juist leren verantwoordelijkheid te nemen en die kans krijgen ze gewoon niet.

5.50 MIN

En je relatie dan?

Dolf: Volgens mij ben ik zo opgevoed dat je gewoon de consequenties moet dragen van de acties die je doet. En dat is niet tegen wil en dank. Als je te hard rijdt en je krijgt een bekeuring, dan vind ik ook dan moet je niet gaan zeuren. Je hebt zelf te hard gereden, eigen schuld dikke bult, boete betalen en klaar.
Misschien was het vanzelfsprekend of hadden we gewoon zo'n idee van dat hoort er dan bij.
Ok, dan gaan we ook gewoon trouwen. Zodat we trouw aan elkaar beloven en misschien ons aan elkaar nog meer binden dan we al gebonden waren. Het ging allemaal heel snel toen. Want toen we het huis gekocht hadden binnen een maand gingen we er ook echt in.

BIJLAGE 4

Wanneer zwanger worden?

Dus jullie zijn getrouwd? Hoe oud was je toen? 19. Zij was 17, we moesten zelfs toestemming krijgen van haar ouders bij het stadhuis, omdat we anders niet rechtsgeldig konden trouwen.

Mark: Ik woonde hier, zij woonde thuis, tussendoor woonden we bij elkaar, de kleine. Je hebt altijd invloeden van buitenaf, mijn ouders zitten in dit huis, haar moeder en haar broer zitten bij haar in huis. Iedereen wil helpen en je krijgt invloeden van je omgeving mee. En dat heeft effect op je relatie met elkaar en dat levert fricties op onderling.

Rilles: We hadden af en toe wel ruzies. Ik hoef niet in te vullen wat voor ruzies.
We hadden echt onwijs grote ruzies. Hoe ga ik dit vertellen?

Dolf: Op een gegeven moment was er frictie tussen mij en mijn oude schoonmoeder. Op een gegeven moment explodeerde dat. Het was een soort tikkende bom die barstte. Toen was het niet meer houdbaar dat de moeder van Chinea en ik bij elkaar bleven.

Rilles: We hadden zodanig ruzie dat het zo erg was geworden, dat ik eigenlijk weg was gestuurd.

Mark: Als het dan geregeld is, is het wel heel moeilijk. Dan komt er bijvoorbeeld een Excel sheet met bezoekregelingen wanneer ik dan kon komen om Milan te zien en wanneer Milan een nachtje bij mij mocht slapen. Dat is, ja…

Dolf: Dan heb je alles met je kind gedaan en dan wordt het in een keer van je afgenomen grotendeels. De eerste maand zag ik haar helemaal niet. Toen werd ze echt weggehouden door haar moeder bij mij. Waarom? Ik had geen ouderlijk gezag. Dus je kunt geen aanspraak ... Dus je kon wel zeggen, ik wil haar hebben, maar dat werd niet gedaan.

Mark: Het was echt een rotperiode was dat. Dan ging ik Milan wegbrengen, dan had hij een weekendje bij mij geslapen en dan nam ik zijn knuffel expres mee en dan belde Eline dat hij zijn knuffel was vergeten zodat ik nog een keer terug kon.
Dat is een beetje moeilijk te beschrijven, maar dat is heel triest, heel klote, dat het zo gaat, maar je doet er weinig tegen.

DEEL 2

TOTAAL: 7.23 MIN

Van het filmpje over tienervaders

www.youtube.com/watch?v=1bmvx89eGsM

Waarom erkennen vaders hun kind niet?

Ten eerste omdat ze niet weten dat het kan voor de geboorte. Ze kunnen een ongeboren vrucht erkennen, dat weten ze gewoon op dat moment niet. Ze worden geconfronteerd met een ongeplande zwangerschap vaak. Ten tweede, niet alleen rechten heb je, ook plichten. Een plicht is natuurlijk de alimentatieplicht. Sommige vaders weten niet precies wat het inhoudt. En dan vaak vanwege onzekerheid denken ze, ik ga maar niets tekenen, want voor hetzelfde geld zit ik ergens aan vast en ben ik verantwoordelijkheid voor het onderhoud van mijn kind. En vaak hebben ze gewoon geen geld.

Rilles: Ik wil mijn kinderen zien. Waarom? Dat zijn mijn kinderen. Geloof je me niet, DNA test. Je mag liters bloed van mijn pakken als je wilt. Plus ik werk, ik kan eten geven enzovoorts. Jij kunt mij niet zeggen dat ik mijn kinderen niet mag zien.

De grootste oorzaak dat ze het niet erkennen is dat relatie voortijdig verbroken is. Dat het kind nog niet erkend is. Dat de vader misschien wel het kind wil erkennen, maar dan toestemming nodig is van de jonge moeder. En zij zegt dan vaak, ik wil dat gewoon nu niet.

Dolf: Ik was er altijd, dus ik kon er niet mee leven dat ik haar zo weinig zag. Daarop heb ik een rechtzaak aangespannen omdat ik haar meer wilde zien. Dat heeft een tijd geduurd. Hoe lang? Bijna een jaar.

Mark: Milan was een jaar. Het ging niet zo goed in onze relatie. Op een gegeven moment heeft zij gezegd, ik stop ermee, ik ga naar mijn ouders wonen met Milan. Dat is gebruikelijk, de moeder heeft toch het sterkste recht in Nederland.
Dat heeft ze een poosje gedaan, ik denk een half jaar ongeveer. Toen hebben haar ouders gezegd van, Eline neemt de verantwoordelijkheid als moeder niet echt. De situatie voor Milan is hier niet positief, niet gunstig, niet stabiel en dat willen we veranderen.Toen hebben ze mij gebeld en toen hebben ze het hele verhaal uitgelegd.

Wanneer zwanger worden?

BIJLAGE 4

Dolf: Toen heeft de rechter gelukkig gezegd, jullie situatie is hetzelfde, jullie thuiswonend, studerend. De vader is er altijd voor het kind geweest. Dus toen heeft de rechter beslist dat ik haar de ene week 4 dagen bij me heb en de andere week 2 dagen. Dus zeg maar gemiddeld 3 dagen in de week bij mij, 4 dagen gemiddeld bij haar moeder.

Mark: Dus toen ik daar kwam, toen was het zo van, ze vertelde mij: het gaat gewoon niet goed. Ik wil vragen of je Milan mee wilt nemen en voor hem wil zorgen vanaf nu.

Maatschappelijk werker: Ik heb een onderzoek gelezen waarin bleek wat de functie van een vader kan zijn bij de opvoeding van een kind. En daar kwamen gewoon twee woorden naar voren: voor het ontwikkelen van zelfstandigheid en het ontwikkelen van zelfvertrouwen bij het jonge kind. Vaak is toch gebleken dat moeders toch heel vaak wat voorzichtiger met het kind omgaan en vaders vaak wat ruiger en stoeiend. En dat is toch ook handig voor het kind om mee te krijgen.

3.18 MIN

Kind en werk

Rilles: Als ik elk weekend mijn kinderen had, dan kon ik mijn werk niet doen. Want mijn werk is meestal in het weekend. Je moet nagaan. Ik ben een entertainment jongen vanaf dat ik klein ben. Ik ben allround of aan het reizen of aan het optreden, noem maar op.

Mark: Toen kwam Milan hier wonen. Toen ben ik op zoek gegaan naar een baan met vaste werktijden en dat ik niet heel flexibel hoef te zijn, zeg maar.

Rilles: Sommige mensen zeggen dan: Je zet je werk voor je kinderen, dit en dat. Nee, ik zet mijn werk niet voor mijn kinderen, maar ik zorg ervoor dat ik mijn werk heb om mijn kinderen iets te kunnen geven.

Dolf: De helft van de week woont ze bij me. En de dagen dat ze bij me woont, vraagt ze ook om aandacht. En ik heb ook bijvoorbeeld tijd nodig voor mijn studie. Dat is af en toe een beetje lastig te combineren, maar over het algemeen komen we daar wel uit. De schooltijden zijn ook altijd wel flexibel en ze is ook wat ouder, ze kan zichzelf vermaken. Dus ik kan ook weer tijd voor dat soort zaken vrij maken. En 's avonds ligt zij te slapen en kan ik weer tijd besteden aan mijn studie.

5.14 MIN

Hoe verder?

Mark: Ik had natuurlijk graag gewild dat het anders was. Dat we gewoon familie van Barneveld zouden zijn. Dat het gewoon was zoals het hoort te zijn. Dat was natuurlijk het mooiste geweest. Dat is nu niet zo. Ik hoop dat het nog kan, nog verandert misschien. Gewoon met hetzelfde meisje? Ja.

Rilles: We zijn niet meer bij elkaar, dat is geen probleem. Ik hou nog heel veel van haar, omdat zij de moeder van mijn kinderen is. Maar de moeilijke situatie voor mij is, als ik nog een kind zou willen, dan wil ik dat het van dezelfde moeder is.

Dolf: Als ik het over kon doen, had ik misschien op latere leeftijd een kind willen nemen, dat ik eerst mijn studie had afgerond, dat ik eerst een huissie had geregeld, dat de relatie stabieler was. Dat vind ik wel belangrijke zaken om een goede omgeving te doen.
Het heeft ook zo zijn voordelen. Door school heb ik altijd stabiliteit, subtiele tijden. Ik kon van alles doen, ik kon er altijd voor mijn dochter zijn. Dat is wel heel makkelijk geweest.

Maatschappelijk werk: Het zijn ongeplande zwangerschappen: de ene keer is de pil vergeten, de andere keer is het condoom gescheurd, of de andere keer heeft iemand antibiotica gehad, waardoor er toch sprake is van een zwangerschap. Of is iemand zwanger geraakt door de pil heen. Kortom ongepland, maar wel zeer gewenst.

Dolf: Als het zo jong is, onverwachts is, en je leven is wat minder op de rail, is het wel lastig, maar niet minder leuk.